

VI.

Højtideligheder, Prisopgaver.

I.

Dgaa i 1841 har Universitetet, foruden de to reglementerede Fester, afholdt en ekstraordinær, i Anledning af Hans Kongelige Højhed Kronprindsens For-mæling med Prindsesse Caroline Charlotte Mariane af Mecklenburg-Strelitz.

Denne Højtidelighed, som fandt Sted Løvedagen den 26de Juni, og hvortil var udstedt et Indbydelseskrift, indeholdende en Biografi af Frederik IIs Dronning Sophia af Mecklenburg af Konferentsraad Verlauff (Sophia af Mecklenburg, Dronning til Danmark og Norge, med Tilbageblik paa de tidligere Slægtskabsforhold mellem det danske og mecklenborgske Regenthus, et Bidrag til Fædrelandets Historie, 40 S. fol., senere indført i „Historisk Tidsskrift“ III. Side 1—80.), fejredes ved en dansk Tale af Universitetets Rektor Konferentsraad Ørsted, hvori udvikledes, hvor vigtigt det er for et Land, at dets gamle Tyrstamme vedligeholdes, og ved en før og efter Talen opført Kantate, forfattet af Etatsraad Ohlenschläger og sat i Musik af Professor Weyse. Festen bæredes med Deres kongelige Højheders Kronprindsens og Prinds Frederik Ferdinands, samt Deres Durklaughtigheders Prindserne Frederik af Hesses og Christian af Glücksborgs Nærværelse.

II.

Festen i Anledning af Kongens Sædelsdag holdtes Torsdagen den 30te Septbr. Rektor Konferentsraad Ørsted talde paa Dansk over „voit Forhold med Hensyn paa Meninger hvis Grunde vi ikke formaae at underkaste streng videnskabelig Prøvelse“, hvorefter han meddelte Udfaldet af Konkurrencen til Universitetets i forrige Aar udsatte Prispørgsmaale, uddelte Guldbeddallien til de tre Forfattere som Prisen var tilkendt, og nævnde de to som blot havde opnaaet Accessit. Festen aabnedes og sluttedes med en af Studerende udført Kantate, forfattet af Professor Heiberg med Musik af Weyse.

Det til Festen udstedte Indbydelseskrift indeholdt en dansk Afhandling af Professor Velschow: „om Folkemængden i Danmark i Midten af det trettende Aarhundrede“ (33 S. 4to), samt derhos, som sædvanligt, Bedømmelserne over de indkomne Afhandlinger over Prisopgaverne fra forrige Aar, og de for 1841—42 udsatte Opgaver.

Antallet af indkomne Besvarelser var 6, nemlig over det theologiske, juridiske og medicinske, 2 over det æsthetiske Spørgsmaal, og over det i 1839 udsatte Spørgsmaal i Naturhistorien, af hvilke den juridiske, den ene af de æsthetiske og den natur-

historiske Afhandling tilkjendtes Præmie, den theologiske og den anden æsthetiske Accessit; den medicinske Afhandling, som ogsaa hertil fandtes værdig, kunde ikke komme i Betragtning, da Forfatteren ikke var akademisk Borger.

Bedømmelserne ere saalydende:

1. Den theologiske Afhandling.

In Theologia anno superiore hæc quæstio proposita fuit:

Instituta ingenii Georgii Calixti eiusque theologiæ exploratione, ostendatur, quibusnam studiis et placitis, tunc acriter impugnatis, ille, ævo suo superior, de literis et ecclesia bene promeruisse hodie vulgo agnoscat.

De hac quæstione dissertatio nobis tradita est, tesseram præ se ferens ex Luc. 2, 34: οὗτος κείται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραῆλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Quamquam negari nequit, autorem libros Calixti diligenter pervestigasse eiusque doctrinam bene delineasse, tamen rem propositam non exhausisse censi potest, quippe qui neque scripta adversariorum Calixti satis consuluerit, rei controversæ imagine et æstimatione data, neque in universum disputationem ita instituerit, ut appareat, quomodo Calixtus ævo suo superior fuerit atque de literis et ecclesia meruisse dicendus sit. Quum præter hoc ars in argumento disponendo tractandoque historica non laudari possit, et oratio nonnunquam ad aliena et parum subtiliter disputata diffluat, dictio latina vero stylum prodat literis humanioribus parum excultum, opusculum præmio dignum iudicari non potuit. Insunt tamen ea industriæ et studiorum documenta, ut autor ad præmium honesto gradu *accessisse* existimandus sit.

Dabamus Hafniæ d. 14. Septbr. 1841.

Clausen. Hohlenberg. Scharling. Engelstoft. Martensen.

Forfatteren fandtes at være: Ingvard Henrik Linnemann, Kand. Theol.

2. Den juridiske Afhandling.

Quæstio iuridica superiore anno proposita unum tantum ad scribendum excitavit, cuius commentationi hæc verba, e Codice Christiani Vti petita, inscribuntur: „Men derfor sættes Loven, at de Retvise og Fredsommelige maae nyde deres Ret“, cæt. Priorem quæstionis partem, ubi de regulis iuris universalis disputandum erat, autor leviter tantum tractavit; id iuris puniendi principium, quod probandum esse putavit, nec satis explicavit, nec contra graues obiectiones, quæ proferri solent, defendit, et ne disquirere quidem conatus est, utrum ex eo principio verum aliquod discrimen inter iterata delicta et continuata deduci possit, necne. Quamquam in posteriore quoque parte nonnulla minus probanda inveniuntur, totam tamen materiam tam bene disposuit, scriptis legibusque ad ius patrium pertinentibus tam scite et diligenter usus est, et talia iudicii documenta præbuit, ut eum Facultas iuridica præmio dignum iudicet.

Datum in consessu Facultatis iuridicæ d. 15. Septbr. 1841.

Kolderup-Rosenvinge. Larsen. Scheel. Algreen-Ussing. Bornemann.

Forfatteren fandtes at være: Gebhard Christian Vilhelm Obelitz, Kand. Juris.

3. Den medicinske Afhandling.

Quum ordo medicorum hoc anno quæstionem proposuisset:

Quæ in anatomia oculi animalium vertebratorum his proximis sex annis inventa sunt, exponantur et eorum in physiologia oculi dignitas, quantum fieri poterit, explicetur.

ea de re non nisi unus commentationem nobis tradidit, hæc verba præ se ferentem: "Oculus quidem ad vitam nihil facit, ad beatam vitam nulla pars facit magis." Autor magna diligentia, ut postulabat quæstio, quæ his sex annis hac de re scripta sunt, collegit summamque eorum quæ de singulis oculi partibus inventa sunt, secundum annos digestam perspicue et accurate exposuit, ut eum fontes ipsos adisse appareat. Ipse vero pæne nihil in oculo examinavit, id quod excusat et defectu boni microscopii et brevitate eius quod ad commentationem elaborandam datum esset, temporis. Quod quanquam propriam eorum, quæ allata sunt, diiudicationem pæne omnino tollit, tamen ob eam causam Facultas præmium non denegaret, quum hoc nec in ipsa quæstione disertis verbis postulatum esset, neque expectari posset nisi ab eo qui usu microscopii iam bene exercitatus esset. Verum alia causa est, cur Facultas præmium negandum esse putet; neque enim autor alteram quæstionis partem ullo modo attigit, ut, quid inventa in physiologia facerent, quantum fieri posset, explicaret. Nam si vel hoc effecisset, quod ex præsentî doctrinæ statu verisimile est, nullum esse eorum exitum, tamen nisi perscrutando et arguendo ad hoc iudicium pervenire possumus, quod ita perspectum et utile et fructuosum esset. Quæ de causa Facultas autorem, de priore eademque graviore quæstionis parte optime meritum, non nisi ad præmium *accessisse* censet.

Bang. Eschricht. Otto. Levy.

Da Forfatteren fandtes ikke at være akademisk Borger, kunde han ikke deltage i Prisæfning.

De æsthetiske Afhandlinger.

Besvarere af akademiske Prisspørgsmaal kunne være to Slags: de som levere Afhandlinger hvilke, naar de udkomme, berige Literaturen med gode Værker, og de der, som endnu Studerende, uden at præstere Noget af saadant Værd, dog i deres Udarbejdelser vise saamegen Flid, Kundskab, Eftertanke og Talent til at opfatte deres Videnskab, at de derfor, naar intet Bedre indkommer, kunne fortjene en opmuntrende Belønning. Vi have, som Besvarelser af det i forrige Aar udsatte æsthetiske Prisspørgsmaal, modtaget tvende Afhandlinger, som, skjønt af ulige Værd, begge hæve sig over den sidste Klasse, og afhandle det meget omfattende Spørgsmaal, om den nyere franske Poesi har gjort Fremskridt eller Tilbagekridt, og hvilke Aarsagerne ere, med saamegen Kyndighed, Tænksomhed, Smag og Sands for Poesi, at de fortjene en mere end almindelig Berømmelse. Især er Afhandlingen med det af Spinoza tagne Motto: "humanas actiones non ridere, non lugere, neque detestari, sed intelligere" skrevet med saamegen Overfkuelse, Sindighed og Videnskabelighed, og bærer et saadant Præg af Modenhed, samt Fortrolighed med den franske poetiske Literatur, at vi, idet vi ansee den for særdeles værdig til Prisen, ikke tvivle om, at den vil være Mange saare velkommen naar den offentlig meddeles, uagtet vi finde den noget for

stræng om den saakaldte klassiske Poesi i Frankrig, hvis Værker ej give saa Exempler paa et seldent Geni. Om den anden Afhandling med det Motto: „det er en mislig Sag med det Død Smag“ kunne vi vistnok ikke demme saa fordelagtigt. Dens Forfatter er kjendeligen endnu i det første Stadium af sin akademiske Udviklings Bane, og hans Arbejde vidner mere om ungdommelig Fyrighed, end om Modnelse, og vil ogsaa, hvis det skal offentliggjøres, trænge til en ny Gjennemgaaelse. Men Udarbejdelsen vidner dog om en saa livfuld og saa omfattende Stræben og om saa megen Aand, og giver saa gode Bidrag til det fremsatte Spørgsmaals Besvarelse, at, som vi ej vilde tage i Betænkning at tilkjende den Prisen, saafremt hin anden Afhandling ej var indkommen, saa tilkjende vi den nu et hæderligt *Accessit*.

Foruden de to Afhandlinger have vi modtaget en Begyndelse til og nogle Brudstykker af et Forsøg til Spørgsmaalets Besvarelse, hvis Forfatter, uagtet han først længe efter den bestemte Termins Udløb er afdraet fra sit Arbejde, ej har formaaget at bringe det Fuldendelsen nærmere, men heller ikke har indsendt det for at konkurrere om Prisen, men blot for at erfare vor Dom om det paabegyndte Arbejde. Vi indskrænke os da til derom at ytte, at vi maa beklage, at Forfatteren har begyndt for sildig paa sin Udarbejdelse; thi det Meddelte er saa vel skrevet, og vidner om saa gode Kundskaber, saamegen Tænksomhed, Smag og Aand, at Forfatteren, hvis han havde faaet sit Arbejde færdigt, sikkert vilde kunne fremtraadt som en værdig Medbedjer til Prisen ved Siden af de to andre.

Kjøbenhavn den 17de Septbr. 1841.

Øhlenschläger.

Sibbern.

Forfatteren til det Prisfriskt som vandt Fortrinet fandtes at være Peter Ludvig Møller, Kand. Philos.

Forfatteren af den Afhandling som tilkjendtes *Accessit*: Grmur Thorgrimson Thomsen, Studiosus Juris.

Den naturhistoriske Afhandling.

Ad solvendam quæstionem ex historia naturali anno 1839 propositam, quæ huiusmodi erat:

Desideratur descriptio specierum ordinis annelidum errantium Audouini, quæ circa litora danica reperiuntur, disquisitionibus anatomicis illustrata; comitari eam debent imagines delineatæ maxime necessariae, una censoribus oblata commentatio est, latine scripta, multis iconibus illustrata, hæc epigrapha: “rerum natura sacra sua non simul tradit”. Autoris expositio systematica specierum non omnino satisfacit, descriptiones erroribus non carent, disquisitiones autem anatomicæ prorsus omissæ sunt. Ex altera parte laudabilem diligentiam præstitit in his animalibus per sedes eorum aditu difficiles investigandis, quo effectum est, ut ei licuerit plures species adhuc ignotas constituere, quarum aliquot ad nova genera pertinent; postremo descriptionibus adiunxit imagines multas et magna ex parte bonas. Propter has virtutes auctori præmium propositum decerni posse putamus, etsi pars quæstionis intacta mansit.

Hafniæ d. XIV Septbr. 1841.

Reinhardt.

Schow.

Forchhammer.

Jorfatterens Navn fandtes at være: *Anders Sandøe Ørsted*, Studiosus Hist. nat.

Prisopgaver for 1841—42.

§ *Theologien*: Ratione eorum quæ recentissimo tempore inter doctos disputata sunt continuo habita, explicetur et constituatur, quomodo libertas in librorum sacrorum cum historico argumento tum canonica autoritate critice examinandis cum principiis ecclesiæ evangelicæ circa relationem inter ecclesiam et Sacram scripturam conciliari possit.

§ *Lovkyndigheden*: Num ius quod vocatur ius interventionis armatæ principiis iuris gentium naturalis et positivi convenit?

§ *Medicinen*: Via historico-critica demonstretur, quamnam vim in medicinæ et chirurgiæ progressum habuerit literatura medica Danorum ab initio ad finem usque seculi decimi octavi.

§ *Historien*: Recenseantur et critice examinentur, quæ apud veteres de factis Africam meridiem versus circumnavigandi periculis referuntur, adiecta sententia, quousque medio seculo 2do. p. Ch. vera oræ Africæ meridionalis cognitio patuerit.

§ *Philologien*: Fabularum Græcarum quas Ovidius Naso continua serie metamorphoseon in unum opus conflavit, diversos admodum fontes antiquitus exstitisse novimus. Exposita igitur breviter oeconomia operis Ovidiani, ostendatur, quorumnam potissimum scriptorum Græcorum vestigia poëta Romanus presserit, et præcipuæ quædam fabulæ ad fontes suos revocentur.

Desuden gjentages, efter kongelig allernaadigst Tilladelse, den i forrige Aar udfatte Prisopgave:

Quærat, quantum fidei et autoritatis Appiano tribuendum sit in rebus Romanis exponendis.

§ *Den orientalske Philologi*: Instituatur disquisitio de indole idearum et narrationum mythicarum quæ in Vetere Testamento continentur, nec non earundem cum aliarum antiquitatis gentium mythis comparatio critica.

§ *Philosophien*: Cum ea quæ celeberrimus Fredericus Henricus Jacobi in medium protulit, a multis nec satis vere, nec satis accurate diiudicari videntur, exponatur summa philosophiæ huius viri, et demonstretur, quid in philosophia recentiori excolenda effecerit.

§ *Æstetikken*: At give en Udsigt over og en Karakteristik af den nyere svenske Poesi, især den lyriske og dramatiske, og oplyse den i samme herflende Aand.

§ *Mathematiken*: Expositis principiis motus corporis rigidi in plano fixo, examinentur casus nonnulli simpliciores motus corporis homogenei formæ ellipsoidicæ in plano horizontali, gravitatis vi unice agente, imprimis autem motus oscillatorii.

§ *Experimentalphysiken*: Recenseantur inuenta galvanica Johannis Guilielmi Ritteri, eique vindicentur, quæ physici quidam recentiores sibi arrogauerunt.

§ *Naturhistorien*: Desideratur descriptio systematica crystallographica 4—6 salium aut corporum salibus similium ad diversa systemata crystallo-

graphica pertinentium, hucusque non descriptorum. Formarum principalium dimensiones goniometro determinandæ sunt, et descriptio figuris formarum et coniunctionum quæ inde nascuntur, illustranda est.

III.

Torsdagen den 11te Novbr. afholdtes Festen til Erindring om Reformationens Indførelse i Fædrelandet og i Anledning af Rektoratets Omfistning. Festsalen holdtes paa Latin af Professor Dr. Otto, som udviklede „*quanti momenti reformatio sit quum in literis universis, tum præsertim in arte medica.*“ Efterat Taleren var tilende, fremtraadte det medicinske Fakultets Dekanus Statsraad Bang og kreerede de tre ovennævnte Licentiaten *N. G. Melchior*, *E. A. Dahlerup* og *C. Kayser* til Doktorer i Medicinen; hvorefter den fratrædende Rektor Konferentsraad Ørsted besteg Kathedret, og efter at have givet en kort Udsigt over det Mærkeligste der i hans Rektorat var hændet for Universitetet, proklamerede de ovennævnte Kand. Theol. *S. A. Kierkegaard* og Kand. juris *A. F. Krieger* som respektive Magister Artium og Licentiatius Juris, meddelte Udfaldet af den nysafholdte Examen Artium, hvorved den ovenansførte Studerende tildeltes den ham tilkjendte encomium publicum, proklamerede de 4 Dekani for næste Aar, samt endelig sin Eftermand i Rektoratet Professor i Philologi og Arkæologi Gehejmelegationsraad *P. O. Brøndsted*, Kommandør af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Før og efter Talerne opførtes som sædvanligt Sang af de Studerende.

Til Festen var indbudet ved et latinsk Program indeholdende en ligeledes af Professor Otto forfattet liden Afhandling: *de quibusdam Americæ meridianæ medicamentis parum cognitis* (12 S. Ato), hvortil var føjet de tre Doktorers vitæ.

De 4 Dekani for 1842 ere:

- i det theologiske Fakultet Professor *Scharling*,
- i det juridiske — Professor *Algreen-Ussing*,
- i det medicinske — Professor *Otto*,
- i det filosofiske — Gehejmelegationsraad *Brøndsted*.